

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2025 w Gminie Międzychód

Potrzeby związane z realizacją zadań

Podstawa prawna

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 179. 1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminie Międzychód wyznaczono Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie – jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego pracy z rodziną.

„Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i wsparcia rodzin, wynikające z przepisów, o których mowa w § 3 Statutu, chyba że poszczególne zadania wynikające z tych przepisów należą do wyłącznej kompetencji innych jednostek albo zostały przekazane do realizacji innej jednostce na podstawie uchwały Rady Miejskiej Międzychodu lub zarządzenia Burmistrza Międzychodu”.

(§ 4. Ust. 2. obowiązującego statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzychodzie, stanowiącego Załącznik do uchwały nr XXVIII//2025 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 grudnia 2025 r.)

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy w powiązaniu z art. 190 organy jednostek samorządu terytorialnego mogą zlecić realizację niektórych zadań, o których mowa w cytowanej ustawie:

„1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej;

2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej.

2. Do zlecania realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, stosuje się ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

W celu realizacji obowiązku wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym przepisami - istotnym elementem jest współpraca ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Wsparcie instytucjonalne osób i rodzin na rzecz mieszkańców Gminy Międzychód zapewniają w szczególności:

- 1) Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie;
- 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej;

- 3) Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie;
- 4) Środowiskowy Dom Samopomocy Im. Świętego Jana Pawła II w Międzychodzie;
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzychodzie;
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzychodzie;
- 7) Komenda Powiatowa Policji w Międzychodzie;
- 8) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, Ich Rodzin i Osób Doświadczających Przemocy w Międzychodzie;
- 9) Placówki oświatowe;
- 10) Placówki ochrony zdrowia;
- 11) Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Międzychodzie;
- 12) Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji;
- 13) Organizacje pozarządowe;
- 14) Parafie;
- 15) Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej przy Starostwie Powiatowym w Międzychodzie;
- 16) Powiatowy Zespół Ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- 17) Dom Pomocy Społecznej Piłka – Zamyślin;
- 18) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (realizacja świadczeń finansowych, w tym rodzinnych);
- 19) Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Szamotułach.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwana dalej „Ustawą”) usystematyzowała zadania i obowiązki, jakie poszczególne organy państwa są zobowiązane wypełniać dla jej dobra. Akt prawny wskazuje również zadania, jakie gmina ma wypełniać względem rodziny i dzieci.

Przedmiotowa Ustawa określa w art. 176 zadania własne gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:

- a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych władz gminy zapewnia wsparcie, w szczególności opierające się na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Co istotne, wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

W Gminie Międzychód pracę z rodziną organizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie (zwany dalej: „Ośrodkiem”) w strukturach którego wyodrębniony jest Dział pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

W 2025 roku w Ośrodku na stanowisku asystenta rodziny zatrudnione były 2 osoby. Asystenci pracują na podstawie umowy o pracę, w wymiarze zadaniowego systemu czasu pracy. Zadaniowy czas pracy umożliwia intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami w niwelowaniu ich trudności, błędów oraz braku umiejętności sprawowania właściwej opieki.

Asystenci w miarę potrzeb i możliwości uczestniczyli w szkoleniach zorganizowanych, a także doskazywali się samodzielnie korzystając z dostępnych źródeł i materiałów oraz zasobów własnych.

W roku 2025 osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowisku asystenta rodziny, uczestniczyły w następujących szkoleniach i konferencjach:

- 1) Granice jako podstawa współpracy i wzajemnego szacunku.
- 2) Metodyka i dokumentacja asystenta rodziny - krok po kroku.
- 3) Procedura Niebieskich Kart, zapewnienie dziecku ochrony, kwestionariusza szacowania ryzyka, zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.
- 4) XI Wielkopolska Konferencja - Interwent skuteczny wobec przemocy.

- 5) Techniki rozładowywania napięcia i zapobieganie wypaleniu zawodowemu.
- 6) Dziecko w systemie pomocy społecznej.
- 7) Przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka.
- 8) Interwencyjne zapewnienie dziecku ochrony w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową.
- 9) Konferencja - Interwent skuteczny wobec przemocy.
- 10) Dziecko ze specjalnymi potrzebami w rodzinie.

Asystenci rodzin wraz z pracownikami socjalnymi Ośrodka uczestniczyli w superwizji grupowej w cyklu 4 spotkań prowadzonej przez superwizora pracy socjalnej.

Zgodnie z wymienionymi zadaniami Ośrodek realizuje Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwaną dalej: „Ustawą”) współpracując z rodzinami wielotorowo:

- 1) angażując asystentów rodzin do pracy z rodzinami, w których wychowują się dzieci;
- 2) współpracując z rodzinami, których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej;
- 3) ponosząc koszty pobytu dzieci w pieczy.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Dyrektor Ośrodka wprowadził Zarządzeniem Nr 8/2018 z dnia 07.05.2018 r. procedurę postępowania pracownika socjalnego i asystenta rodziny w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, w którym określono zadania pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, wprowadzono także wzory niezbędnej dokumentacji do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zadania asystenta rodziny realizowane są na rzecz:

- a) rodzin, które wychowują małoletnie dzieci i mają problem w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec nich,
- b) rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których wychowują się dzieci lub których dzieci zostały okresowo umieszczone w pieczy zastępczej.

W minionym roku objęli oni opieką 20 rodzin, w których wychowywało się 46 dzieci. Asystenci rodziny pracowali w 2025 roku z 4 rodzinami zobowiązanymi przez sąd do współpracy z asystentem. Liczba rodzin objętych wsparciem nie powinna przekraczać ustanowionej w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczby do 15 rodzin.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, demoralizacja dzieci i młodzieży.

Ze względu na charakter i natężenie problemów w rodzinie, czas pracy asystentów rodzin w środowisku był zróżnicowany.

Powodami, które najczęściej decydowały o zakończeniu pracy asystenta z rodziną były: osiągnięcie zakładanych celów, zmiana miejsca zamieszkania poza teren gminy Międzychód oraz dobrowolne zaprzestanie współpracy z asystentem rodziny.

W pracy asystenta najczęściej stosuje się metodę indywidualnego przypadku, w związku z czym w zależności od potrzeb i cech rodziny dobierane są odpowiednie formy i narzędzia pracy, by zadanie mogło zostać zrealizowane.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11a) udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w przepisach ustawy;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”:

- a) kobieta w ciąży i jej rodzina, w której przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko,
 - b) kobiety, które otrzymały informacje o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
 - c) kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
 - d) kobiety, które nie zabiorą dziecka do domu po porodzie,
- mają prawo do skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny.

Zgodnie z przepisami, rodzina jest uprawniona do poradnictwa w zakresie:

- a) przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- b) wsparcia psychologicznego,
- c) pomocy prawnej, a w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych,
- d) dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Zadania asystenta rodziny różnią się od siebie w zależności od sytuacji zastanej w środowisku.

Rodziny zostają zakwalifikowane do pracy z asystentem, gdy:

- 1) w rodzinie niewydolnej wychowawczo dorastają małoletnie dzieci,
- 2) rodzicom odebrano dzieci, umieszczając je w pieczy zastępczej,
- 3) jest zobowiązanie sądowe do współpracy z asystentem rodziny.

W sytuacji, gdy dzieci odebrano rodzicom, zadaniem asystenta jest dołożenie wszelkich starań, aby małoletni mogli powrócić do środowiska rodzinnego. Zadaniem asystenta rodziny jest wypełnianie poprzez intensyfikowanie działań, zastosowanie w pracy wielu technik motywacyjnych, a także wspierając się gronem specjalistów, aż do osiągnięcia przez rodzinę umiejętności prawidłowego i samodzielnego sprawowania opieki. Nie bez znaczenia w takim przypadku jest współpraca asystenta z pracownikiem socjalnym. Istotną rolę odgrywają także specjaliści, mogą to być m.in.: specjalista ds. przeciwdziałania przemocy, specjaliści terapii uzależnień, psychiatra, psycholog, pedagog, prawnik.

WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY stan na dzień 31.XII danego roku			
	2023	2024	2025
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	36*	35**	25***
Zakończenie asystentury	15	8	5
Nowe środowiska	9	6	3
*3 rodziny po raz drugi powróciły do systemu wsparcia asystenta rodziny w roku 2023. **1 rodzina po raz drugi powróciła do systemu wsparcia asystenta rodziny w roku 2024. ***1 rodzina powróciła do systemu wsparcia w roku 2025			

FORMY PRACY ASYSTENTA Z RODZINĄ - w roku 2025 członkowie rodzin objętych asystą rodzinną korzystali z:

1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego:

- a) Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla dzieci (np. logopeda, psycholog, pedagog, neurologopeda) – **liczba rodzin 11/17dzieci,**
- b) Konsultacje i poradnictwo (poradnia psychiatryczna, poradnia psychologiczna, psychoterapia, itp.) – **liczba osób 3/3 rodzin,**

2) pomocy prawnej (w zakresie prawa rodzinnego i karnego) – liczba osób 6/6 rodzin,

3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych:

- a) w ramach programu rządowego Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 – **1 rodzina;**
- b) w ramach programu rządowego Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej Opieka Wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 - **9 rodzin,**

4) spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”:

- a) **zorganizowano 2 wydarzenia:** piknik rodzinny oraz warsztaty mikołajkowe,
- b) **warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie, w tym opiekuńczo-wychowawcze** – w roku 2025 brak możliwości ich organizacji z przyczyn niezależnych od jednostki. W odpowiedzi na ogłoszenie w przedmiocie realizacji zadania - nie wpłynęła żadna oferta psychologa/pedagoga,

5) praca z rodziną w formie terapii i mediacji – 0 osób/ 0 rodzin,

- w miejscach dostępnych zarówno w placówkach/organizacjach na terenie gminy Międzychód, jak i poza nią w sytuacji tego wymagającej.

Asystenci w roku 2025 pracując z rodzinami podejmowali działania:

- 1) współpraca z koordynatorami pieczy zastępczej i rodzinami zastępczymi,
- 2) rejestracja członków rodzin na wizyty do specjalistów i monitorowali proces leczenia,
- 3) nauka gospodarowania budżetem domowym: instruktaż, wspólne tworzenie planu finansowego,
- 4) zakupy połączone z doradztwem dotyczącym oszczędnych zakupów, dokonywanie regularnych opłat,
- 5) spłata ratalna długów,
- 6) udzielanie instrukcji dotyczących prowadzenia gospodarstwa domowego (pranie, sprzątanie, dbanie o higienę),
- 7) uczenie porządkowania i prowadzenia dokumentacji domowej,
- 8) pomoc w wypełnianiu wniosków o przyjęcie dzieci do szkół i przedszkoli,
- 9) pomoc w wypełnianiu wniosków na świadczenia z OPS i z ZUS,
- 10) pomoc w składaniu i wypełnianiu wniosków do komornika,
- 11) pomoc w pisaniu pozwów o rozwód, alimenty, eksmisję, ustalenie i zniesienie kontaktów z dziećmi,
- 12) udział w rozprawach sądowych,
- 13) pomoc w redagowaniu pism do pracodawców (np.: CV, podanie o pracę),
- 14) pomoc przy pisaniu pism do urzędów (np.: UMiG, Starostwo Powiatowe, US, ZUS, PUP, UG),

- 15) towarzyszenie podopiecznym w załatwianiu spraw urzędowych – nauka samodzielnego funkcjonowania w tym zakresie,
- 16) wizyty domowe wspólnie z kuratorami i pracownikami socjalnymi,
- 17) udział w interwencjach kryzysowych,
- 18) stały kontakt i współpraca z pedagogami szkolnymi, wychowawcami i kuratorami rodziny,
- 19) pedagogizacja rodziców – dostarczanie wiedzy o celach i zadaniach wychowania na każdym etapie rozwojowym dziecka, wspólne poszukiwanie rozwiązań konkretnych problemów wychowawczych,
- 20) nauka rodziców jak rozmawiać z dziećmi, w co się z nimi bawić, jak spędzać wolny czas,
- 21) pomoc rodzicom w egzekwowaniu obowiązku szkolnego,
- 22) rozmowy z dziećmi nad poprawą ich zachowania,
- 23) pomoc w odrabianiu lekcji,
- 24) rozmowy wspierające, motywujące do poprawy ich funkcjonowania, dyscyplinujące,
- 25) rozmowy pojednawcze w rodzinie,
- 26) udzielanie rodzinom wsparcia emocjonalnego,
- 27) wzmacnianie pozytywnych postaw podopiecznych,
- 28) nauka zachowań asertywnych,
- 29) rozwijanie kompetencji społecznych poszczególnych członków rodziny,
- 30) nauka umiejętności zdobywania potrzebnych informacji,
- 31) uczenie podopiecznych używania powszechnie akceptowanego słownictwa,
- 32) nauka konstruktywnego rozwiązywania problemów,
- 33) informacje o możliwościach dofinansowania niepełnosprawnych członków rodzin w zakresie rehabilitacji, turnusów, zakupu sprzętów,
- 34) wskazywanie podopiecznym organizacje pozarządowe podejmujące działania na rzecz pomocy rodzinie,
- 35) pomoc w poszukiwaniu lokalu mieszkaniowego i udzielali wskazówek odnośnie do jego zagospodarowania,
- 36) prowadzenie dokumentacji pracy z rodzinami.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY I GRUPA DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWA – UDZIAŁ ASYSTENTA RODZINY

W roku 2025 asystenci rodziny brali udział w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych w związku z zaistnieniem przemocy w 1 rodzinie.

Czynniki utrudniające wyjście z systemu pomocowego w ocenie asystentów rodziny:

- a) wyuczona bezradność,
- b) brak poczucia odpowiedzialności za własne decyzje życiowe, brak świadomości samodecydowania,
- c) brak poczucia sprawczości,
- d) brak chęci aktywnej współpracy w pokonywaniu trudności,
- e) wola prowadzenia w życiu przez osobę trzecią - asystenta rodziny,
- f) powielanie wzorców zachowań wyniesionych z domu rodzinnego,
- g) zły stan zdrowia i ograniczenia intelektualne,
- h) pozostawanie w przemocy, uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- i) niezdiagnozowane i nieleczone choroby psychiczne i zaburzenia,

- j) brak dokumentacji świadczącej o problemach intelektualnych rodziców w wieku szkolnym,
j) postawa roszczeniowa w stosunku do instytucji publicznych.

ZAKOŃCZENIE PRACY: RODZINA - ASYSTENT RODZINY			
	2023	2024	2025
Liczba rodzin ogółem, z którymi asystenci zakończyli pracę	15	8	5
LICZBA RODZIN, Z KTÓRYMI ZAKOŃCZONO PRACĘ ZE WZGLĘDU NA:			
Osiągnięcie cele	6	1	0
Zaprzestanie chęci współpracy ze strony rodziny	3	1	3
Brak efektów	3	4	0
Zmianę miejsca zamieszkania poza gminą Międzychód	4	1	1
Ustanie przesłanek kwalifikujących rodzinę do pomocy asystenta	0	1	1

Monitoring funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną

Okres monitoringu wynosi 3 miesiące. Działania polegają na wizytach w środowisku, ok 1-2 razy w miesiącu.

Monitoring sytuacji dziecka zagrożonego kryzysem

Pracownicy socjalni Ośrodka we współpracy z asystentami rodzin, pedagogami i nauczycielami gminnych i ponadlokalnych placówek oświatowych prowadzą monitoring sytuacji dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Międzychód, w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W przypadku, gdy Ośrodek poweźmie informację o rodzinie borykającej się z w/w trudnościami – pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, analizuje sytuację rodziny, i jeśli wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta – występuje o to do dyrektora jednostki. Należy jednak pamiętać o woli rodziny.

WNIOSKI

1. Obserwuje się coroczny wzrost kwot wydatków związanych z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej.
2. Nadal asystenci rodziny i pracownicy socjalni zauważają bierną postawę lub niewystarczające zaangażowanie ze strony rodzica, umożliwiające powrót dziecka do domu rodzinnego.
3. Ograniczenia i niepełnosprawność intelektualna nie dają możliwości powrotu dzieci do rodziców biologicznych lub mogą wydłużać proces powrotu do domu rodzinnego.
4. Zauważa się, że rodzice biologiczni nie chcą brać odpowiedzialności i konsekwencji za własne decyzje życiowe. Powrót dziecka do domu wiąże się również z lękiem przed porażką.
5. Dziecko wracając do domu rodzinnego powinno mieć zapewnione poczucie bezpieczeństwa i stabilności, co rodzice nie zawsze są w stanie zapewnić.
6. W środowiskach zagrożonych zjawiskiem przemocy nie ma gwarancji utrzymania poczucia bezpieczeństwa.

7. W ocenie specjalistów pomocy społecznej ilość powrotów dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej jest zbyt niska mimo wsparcia ze strony asystentów rodziny.

8. Obserwujemy mniejszą ilość środowisk objętych wsparciem przez asystenta rodziny. Jednocześnie zauważa się, że ze względu na złożoność problemów (nakładanie się trudności w rodzinie, niepełnosprawność intelektualną członków rodziny, uzależnienia) pomimo wsparcia asystenta rodziny i wspólnie założonych celów nie ma możliwości zrealizowania założeń zawartych w planie pracy.

9. Rodzice biologiczni borykający się z problemem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych pomimo motywowania do zmiany ze strony asystentów rodziny i pracowników socjalnych nie podejmują żadnych działań mających na celu poprawę swojej sytuacji oraz walkę z nałogiem, bądź podejmują starania krótkotrwałe.

Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni w roku sprawozdawczym 2025 w zakresie swoich obowiązków współpracowali z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej. Wzięli udział w 5 spotkaniach/posiedzeniach zespołu, mających na celu ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych oraz ocenę sytuacji rodziny biologicznej dziecka będącego w pieczy zastępczej. W przypadku braku możliwości osobistego udziału w spotkaniu pracownicy przygotowywali pisemną opinię na temat danej rodziny.

Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej to głównie:

- a) Uzależnienie rodziców od alkoholu,
- b) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- c) Przemoc w rodzinie,
- d) Pobyt za granicą obojga rodziców,
- e) Problemy szkolne.

Współfinansowanie pobytu dziecka w zastępczych formach opieki

Dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej zawsze na podstawie postanowienia sądu. Na podstawie tego dokumentu powiatowe centra pomocy rodzinie obciążają gminę kosztami pobytu dzieci w pieczy zastępczej:

- a) w pierwszym roku pobytu 10% wydatków na opiekę i wychowanie,
- b) w drugim roku pobytu 30% wydatków na opiekę i wychowanie,
- c) w trzecim i kolejnych 50% wydatków na opiekę i wychowanie.

W roku sprawozdawczym gmina opłacała:

- a) 50% kosztów pobytu za **33 dzieci**,
- b) 30% kosztów pobytu za **10 dzieci**,
- c) 10% kosztów pobytu za **4 dzieci**,

- wydając **kwotę łączną 501.178,98 zł**, z czego:

- a) za dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej: **231.852,37 zł**
- b) za dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej: **269.326,61 zł**

W 2025 r. OPS współfinansował koszty pobytu 9 małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz 37 małoletnich z rodzinach zastępczych.

Wydatki związane z realizacją art. 191 ust. 8 i 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej			
	2023	2024	2025
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	246.473,96 zł	263.811,75 zł	231.852,37 zł
Rodziny zastępcze	214.064,13 zł	244.105,51 zł	269.326,61 zł

Prowadzenie pracy socjalnej

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest rozpoznawanie potrzeb osób i rodzin poprzez wywiad środowiskowy, którego celem jest ustalenie sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej oraz prowadzenie szeregu działań zmierzających do sytuacji, w której osoby te nie będą wymagały zewnętrznego wsparcia. Wykonywanie pracy pracownika socjalnego wymaga przygotowania praktycznego oraz teoretycznego z zakresu wielu dziedzin min. pracy socjalnej, przeciwdziałania bezrobociu, znajomości przepisów prawa, umiejętności negocjowania oraz wsparcia psychologicznego podopiecznych.

Pracownicy udzielają wsparcia psychicznego, poradnictwa socjalnego, wskazują organizacje lub instytucje, które są w stanie tej osobie pomóc. Pracownicy socjalni również pomagają w łagodzeniu konfliktów. Aby dobrze wykonywać swoją pracę pracownicy muszą nieustannie pogłębiać posiadaną wiedzę oraz kształcić w sobie szereg umiejętności mających wpływ na pracę z podopiecznymi.

W 2025 roku pracą socjalną objęto 16 rodzin - w tym 64 osoby w rodzinach.

Pracownicy socjalni są zobligowani do stałej współpracy z rodzinami, także wtedy gdy w danej rodzinie jest przyznany asystent rodziny.

Placówki wsparcia dziennego. System opieki nad dzieckiem

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę prowadzi podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania albo podmiot, który uzyskał zezwolenie burmistrza.

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi podmiotami leczniczymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd. Przy zapewnieniu opieki nad dziećmi oraz przy wykonywaniu innych działań związanych z realizacją zadań, placówki mogą

korzystać z pomocy wolontariuszy. Pod opieką jednego wychowawcy, w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Placówka wsparcia dziennego realizująca zadania na podstawie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) **specjalistycznej**;
- 3) **pracy podwórkowej** realizowanej przez wychowawcę.

Na terenie Gminy Międzychód nie funkcjonują świetlice środowiskowe.

Zorganizowane są natomiast zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, które odbywają się w świetlicach wiejskich, na terenie szkoły oraz w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym. Zajęcia te odbywają się w Międzychodzie, Radgoszczy, Kolnie, Skrzydlewie, Głazewie, Łowyniu.

Ich zadaniem jest realizacja działań animacyjnych i edukacyjnych w zakresie prewencji uniwersalnej, uzależnień i dedykowana jest dla wszystkich chętnych dzieci w wieku od 7 do 15 lat (zakres wiekowy szkoły podstawowej). Działania finansowane są z budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzychodzie.

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

(źródło: Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Międzychód na lata 2022-2025).

1. Działalność profilaktyczna dla dzieci – profilaktyka uniwersalna dla dzieci w zakresie wieku szkół podstawowych oraz dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym w formie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych mających na celu uświadamianie ryzyka doświadczenia z substancjami psychoaktywnymi rozwijających zainteresowania , spędzanie wspólnie czasu wolnego.

2. Przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych z zakresu: radzenia sobie z emocjami, rozwiązywania problemów, pokonywania przemocy, stres i depresja, równowaga psychiczna, cyberbullying, bezpieczeństwo w sieci, empatia - dla uczniów wszystkich szkół podstawowych na terenie gminy.

3. Profilaktyka uzależnień, przemocy, promocja zdrowego stylu życia i zachęcanie do szukania alternatywnych sposobów

Realizacja zajęć profilaktyczno – edukacyjnych w następujących miejscowościach na terenie Gminy : Międzychód, Łowyn, Głazewo, , Radgoszcz, Kolno, Skrzydlewo.

Przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych w wymiarze 90 minut każdy dla wszystkich uczniów klas IV-VIII oraz warsztatów profilaktycznych w wymiarze 45 minut każdy dla wszystkich uczniów klas I – III szkół podstawowych na terenie gminy.

Grupa młodzieży wzięła udział w „Przystanku PaT” - uczniowie wszystkich szkół z terenu gminy uczestniczyli w zajęciach profilaktycznych

spędzania czasu skierowana do uczniów szkół ponadpodstawowych. 4. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych w zakresie poszerzania wiedzy dot. zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz dostępnej oferty pomocowej.	dotyczących zwalczaniu hejtu i przemocy rówieśniczej
---	---

Na terenie Gminy Międzychód funkcjonuje świetlica „ISKIERKA” prowadzona przez organizację pozarządową Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, oddział w Międzychodzie (TPD). Zajęcia skierowane są w szczególności dla dzieci od 12 do 16 roku życia. W programie: wsparcie w nauce, zajęcia manualne i kreatywne, zajęcia ruchowe i zabawa. Placówka funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 16:00 do 18:00.

Ponadto dużą rolę w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb dziecka, w poczuciu jego bezpieczeństwa, rozwijaniu jego zainteresowań, organizowaniu czasu wolnego spełniały zajęcia szkolne i pozaszkolne organizowane przez placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy Międzychód oraz podmioty: Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Międzychodzie, Międzychodzki Ośrodek Sportu Turystyki i Rekreacji, kluby sportowe, itp. W rozwój kultury i pielęgnowanie tradycji oraz integrację środowiska wiejskiego włączają się również funkcjonujące koła gospodyń wiejskich, lokalni liderzy – którzy poprzez swoje działania kształtują pozytywne wzorce społeczne.

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Zgodnie z zapisem art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które:

- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
- nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie została im ograniczona, zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny,

d) nie mają ograniczonych zdolności do czynności prawnych.

W roku objętym sprawozdaniem na terenie Gminy Międzychód nie funkcjonowały rodziny wspierające – brak zainteresowania ze strony mieszkańców gminy.

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdania z zakresu wspierania rodziny (półroczne i roczne) za rok 2025 i przysyłając je właściwemu wojewodzie, z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Potrzeby związane z realizacją zadań związanych z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Opracowanie i wdrożenie 3-letniego Programu wspierania rodzin w Gminie Międzychód na lata 2026-2028, gdzie cele szczegółowe wskazywać będą na:

- 1) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
- 2) Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym szczególnie z problemem niepełnosprawności i bezrobocia.
- 3) Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
- 4) Wzmocnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej rodziny.
- 5) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 6) Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnorodnych form pomocy.

Potrzebą związaną z wykonaniem założeń są zasoby ludzkie oraz zabezpieczenie finansowe na realizację celów, co umożliwi ich wdrożenie w optymalnym zakresie.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie marginalizacji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzychodzie
Aneta Gierszewska

Otrzymują:

- 1) Rada Miejska Międzychodu
- 2) Sekretarz Gminy Międzychód
- 3) Burmistrz Międzychodu

Sporządzający : Starszy specjalista pracy socjalnej- koordynator – Iwona Jenek
ops@opsmiedzychod.pl, telefon : 697 444 158